УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум 17. фебруар 2021. године

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију

Одлуком бр. 172/1 од 18.01.2021. Научно-наставног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је комисија за оцену подобности докторанта **Весне Тријић** и теме докторске дисертације под називом **„Преображаји стварности у приповедној прози Бранимира Шћепановића и Данила Киша”**.

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1.др Јован Попов, редовни професор, општа књижевност и теорија књижевности, 15. 05. 2013, Филолошки факултет Универзитета у Београду.

2.др Слађана Јаћимовић, редовни професор, српска књижевност, 20. 06 2018, Учитељски факултет Универзитета у Београду

3. др Мило Ломпар, редовни професор, српска књижевност, 22.12.2010, Филолошки факултет Универзитета у Београду

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Кандидат у својој биографији наводи следеће податке: Весна (Милутин) Тријић рођена је 12.11.1975. у Краљеву, Србија; завршила је студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду, дипломиравши на групи СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК СА ОПШТОМ КЊИЖЕВНОШЋУ 2001. године. Била је стипендиста Републичког фонда за научни подмладак. Књижевну критику је писала од 2002. до 2013. године за дневни лист „Блиц”, а од 2002. до 2004. године за подгорички лист „Дан”. Сада пише у магазину *Печат*. Водила је серије трибина посвећених српској књижевној критици у Српском књижевном друштву 2011. и 2014. године. Докторске студије на Филолошком факултету у Београду, на смеру Српска књижевност, уписала је 2015. године. Запослена је у Народној библиотеци Србије, у Одељењу за библиографију. Један је од коаутора завршног 21. тома *Српске библиографије. Књиге 1868 – 1944* (Народна библиотека Србије, 2017), као и *Српске библиографије. Књиге 1801 – 1867* (Народна библиотека Србије, 2019). Добила је Награду „Милан Богдановић” за најбољу књижевну критику, коју додељује Културно-просветна заједница Србије. Члан је Српског књижевног друштва.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

„Порекло хексаметра Војислава Илића“ у: *Летопис Матице српске* књ. 491, св. 5 (мај 2013): 713–720.

„Ћутљиви приповедач“: [проблем приповедне инстанце у роману*Топ је био врео* Владимира Кецмановића] у: *Браничево* 3/4 (2015): 117–137.

„Ехо у структури *Оркестра на педале* Радована Белог Марковића“ у: *Летопис Матице српске* књ. 495, св. 5 (мај 2015): 633–653.

„Компаративна књижевност данас“ у: *Књижевна историја* год. 48, бр. 160 (2016): 327–332.

„Висока и ниска књижевност – са наводницима или без њих?“ у: *Летопис Матице српске* књ. 495, св. 6 (2015): 825–829.

„*Код Хиперборејаца*: Ломпар и Црњански“ у: *Летопис Матице српске* књ. 498, св. 5 (новембар 2016): 627–644.

„Зидање *Путникове циглане*“ у: *Анатомија романа Путникова циглана Радована Белог Марковића: зборник радова*, ур. Биљана Несторовић, Драган Лакићевић,43–65. Београд: Српска књижевна задруга, 2016.

„Вране у *Путниковој циглани*“ у: *Приповедни вез Радована Белог Марковића: зборник радова*, ур. Драгана Д. Јовановић, 46–55. Нови Сад: Библиотека Матице српске, 2017.

„Искуство страности у роману *Привиђења* Милана Кашанина“ у: *Књижевни и критичарски опус Милана Кашанина: зборник радова с Међународног научног скупа одржаног у Даљу и Белом Манастиру, 29. и 30. септембра 2017*, ур. Јана Алексић, Ђорђе Нешић, 119–135. Даљ – Београд: Културни и научни центар „Милутин Миланковић“ – Институт за књижевност и уметност, 2018.

„Моћ наратива: роман *Горски* Весне Голдсворти и његове везе са *Великим Гетсбијем* Скота Фицџералда“ у: *Градина*84/87 (2018): 330–342.

„Српски роман на почетку 21. века из перспективе православне духовности“ у: *Књижевност, теологија, философија: тематско-проблемски зборник радова у спомен Милану Радуловићу*, ур. Милица Мустур, Кристијан Олах,151–165. Београд – Фоча: Институт за књижевност и уметност – Православни богословски факултет Светог Василија Острошког, 2018.

„Проблем кривице у роману *Трава пева* Дорис Лесинг“ у: *Летопис Матице српске* књ. 501, св. 4 (мај 2018): 437–461.

„Динамика идентитета у збирци *Приче и друге песме* Радмиле Лазић“ у: *Поља* 512 (јул-август 2018): 41–55.

„Предметна класификација у српској ретроспективној библиографији: између прошлости и будућности“ у: *Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића: зборник радова са научног састанка одржаног 9. новембра 2018.*

године, ур. Дејан Вукићевић, 125 – 137. Инђија: Народна библиотека „Ђорђе Натошевић“, 2019.

ПРЕВЕДЕНИ РАДОВИ:

″Literary Criticism and the Media″, translated by Zdravka Gugleta and Slobodanka Vladiv-Glover in: *Transcultural Studies: a journal in interdisciplinary research* 11 (2015): 72–84

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат **Весна Тријић** испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА
НАПОМЕНА:

За ментора је предложен **др Мило Ломпар, редовни професор** Филолошког факултета у Београду, Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

О завршетку романа (*Смисао завршетка у роману „Друга књига Сеоба“ Милоша Црњанског)*, Рад, Београд, 1995. Друго, измењено издање: Друштво за српски језик и књижевност Србије, Београд, 2008.

Модерна времена у прози Драгише Васића, Филип Вишњић, Београд, 1996.

Црњански и Мефистофел (О скривеној фигури „Романа о Лондону“), Филип Вишњић, Београд, 2000. Друго, измењено издање: Нолит, Београд, 2007.

Аполонови путокази (Есеји о Црњанском), Службени лист СЦГ, Београд, 2004.

Негде на граници филозофије и литературе (О књижевној херменеутици Николе Милошевића), Службени гласник, Београд, 2009.

„Странац и стид”, предговор књизи: Бранимир Шћепановић, *Оно друго време*, СКЗ, Београд, 2015, 7–84.

„Чечарје приповедног ума“, у: *Господар гиштова (проза Радована Белог Марковића)*, зборник радова, Градска библиотека, Лајковац, 2011, 137–150.

„О мајстору приповедачу“, у: *Вељкови дани 2010 (зборник саопштења)*, Градска библиотека „Карло Бијелицки“, Сомбор, 2011, 85–93.

„Комуникација и бука“, *Књижевност*, година LXIII, књига CXXI, број 1, 2008, 47–72.

Комисија сматра да др Мило Ломпар, редовни професор, испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област нова српска књижевност.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе (наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе „Преображаји стварности у

приповедној прози Бранимира Шћепановића и Данила Киша" прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. предмета (проблема) истраживања

Предмет предложене дисертације јесте поређење приповедних поетика Бранимира Шћепановића и Данила Киша, утврђивање њихових сличности и разлика, у контексту суштинских поетичких и идеолошких промена које су захватиле српску књижевност током шездесетих и седамдесетих година 20. века, на њеном путу од модернизма ка постмодернизму. Истраживањем ће бити обухваћени приповедни опуси оба аутора у целини, али ће нарочита пажња бити посвећена романима *Пешчаник* и *Уста пуна земље*, као и краћим прозним формама (Кишовим причама „Игра" (из збирке *Рани јади*), „Гробница за Бориса Давидовича" и „Пси и књиге" (из *Гробнице за Бориса Давидовича*), „Славно је за отаџбину мрети" и „Огледало непознатог" (из *Енциклопедије мртвих*) и Шћепановићевим новелама „Смрт господина Голуже" и „Оно друго време").

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

1. Библиографија

Кандидат је приложио библиографију јединица релевантних за истраживање и то разврстаних у ПРИМАРНЕ и СЕКУНДАРНЕ изворе.

ПРИМАРНА ЛИТЕРАТУРА:

Kiš, Danilo. *Bašta, pepeo*. Beograd: Arhipelag, 2017.
Kiš, Danilo. *Čas anatomije*. Beograd: Arhipelag, 2015.
Kiš, Danilo. *Encikopedija mrtvih*. Beograd: Arhipelag, 2019.
Kiš, Danilo. *Grobnica za Borisa Davidoviča: sedam poglavlja jedne zajedničke povesti*. Beograd: Arhipelag, 2018.
Kiš, Danilo. *Peščanik*. Beograd: Arhipelag, 2018.
Kiš, Danilo. *Rani jadi: za decu i osetljive*. Beograd: Arhipelag, 2019.
Šćepanović, Branimir. *Iskupljenje: roman*. Beograd: Nolit 2008.
Šćepanović, Branimir. *Sneg i tmina: priče*. Beograd: Nolit 2008.
Šćepanović, Branimir. *Sramno leto: roman*. Beograd: Nolit 2008.
Šćepanović, Branimir. *Stid: novele*. Beograd: Nolit 2008.
Šćepanović, Branimir. *Usta puna zemlje: roman*. Beograd: Nolit 2008.

СЕКУНДАРНА ЛИТЕРАТУРА:

Бертолино, Никола. „Афера" у: *Књига о завичајима*,425–453. Београд: Ренде, 2017.
Бошковић, Драган. „А. А. Дармолатов на председничком броду: Кишов прилог литерарној етици" у: *(Зло)Употребе историје у српској књижевности од 1945. до 2000. године*. Ур. Драган Бошковић, Мирјана Детелић, 53–64. Крагујевац: Лицеум 11, 2017.
Бошковић, Драган. „Културне последице и идеолошко-политичко залеђе идеје *југословенске* књижевности у (јужно)словенском контексту: интеркултурни и интерлитерарни одговор" у: *Зборник Матице српске за славистику* 83 (2017): 49–

60.
Бошковић, Драган.*Текстуално (не)свесно Гробнице за Бориса Давидовича*. Београд: Службени гласник, 2008.
Брајовић, Тихомир. „*Пешчаник* на *Мансарди:* генеза Кишовог романескног дискурса“ у: *Летопис Матице српске* 4 (1994): 509–519.
Булатовић, Борис. *Оклеветана књижевност: идеолошки аспекти у критичком сагледавању српске књижевности и културе крајем 20. и почетком 21. века*. Нови Сад: Научно удружење за развој српских студија, 2017.
Васовић, Небојша. *Лажни цар Шћепан Киш: полемички осврт на дело и идеје Данила Киша*. Београд: Народна књига, 2004.
Васовић, Небојша. *Зар опет о Кишу?*. Београд: Конрас, 2013.
Вегел, Ласло. „Вибрација једног легендаријума: субјективни дијалог с прозним светом Данила Киша“ у: *Књижевност* 1/2 (1986): 72–78.
Вјежбицки, Јан. *Разговор о књижевности као категорија рецепције и питања књижњевноисторијског процеса*. Београд: Народна књига / Алфа, 2003.
Градац: часопис за књижевност, уметност и културу[тематски број посвећен Данилу Кишу] 13/14 (мај–август 1987).
Делез, Жил. *Покретне слике*. Превео Слободан Прошић. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998.
Делић, Јован. *Књижевни погледи Данила Киша: ка поетици Кишове прозе*. Београд: Просвета, 1995.
Делић, Јован. *Кроз прозу Данила Киша: ка поетици Кишове прозе 2*. Београд: БИГЗ, 1997.
Димић, Иван. *Од Стендала до Бекета: огледи о француском роману*. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојадиновића, 1991.
Зивлак, Јован (ур.). *Роман као пешчаник: приповедачка уметност Данила Киша*. Нови Сад: Културно-просветна заједница града Новог Сада, 1998.
Иверт, Џин К. „Хиљаду другачијих мистерија: метафизичка детекција, онтолошке потраге“, превео Стефан Пајовић, у: *Летопис Матице српске* књ. 496, св. 4 (2015): 432–451.
Игњатовић, Срба. *Проза промене: деконструкција-конструкција, конвенције и иновације у српској прози 1950–1990*. Београд: Службени гласник, 2012.
Јеремић, Љубиша. *Нова српска приповетка*. Београд: Књижевна омладина Србије, 1972.
Јерков, Александар. „Оквир, рам, пукотина. Иманентна поетика романа Данила Киша“ у: *Данило Киш између Цетиња и панонског потопа: (зборник радова са научног скупа, Цетиње, 15-17. октобра 1993.)*, гл. уредник Чедомир Драшковић, 61–89. Цетиње: Централна народна библиотека Републике Црне Горе „Ђурђе Црнојевић“, 1994.
Јовановић, Наталија П. „Наратолошки приступ роману *Уста пуна земље* Бранимира Шћепановића (ко говори и зашто?)“ у: *Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима: за школску 2013/2014. годину*“ 9 (2014): 337–365.
Киш, Данило. *Из преписке и appendix*. Приредила Мирјана Миочиновић. Вршац: КОВ, 2005.
Кош, Ерих. *Одломци сећања, писци*. [Књ.] 2. Београд: Просвета, 1996.
Ломпар, Мило. *Дух самопорицања: прилог критици српске културне политике. У сенци туђинске власти.* Београд: Catena mundi, 2018.
Ломпар, Мило. „Странац и стид“ у: Бранимир Шћепановић, *Оно друго време,* vii–lxxxiv. Београд: СКЗ, 2015.
Марић, Илија. *Белешке о Кишу и философији*. Београд: Бернер, 2017.

Марићевић, Јелена. „Један хип до смрти господина Голуже: *Смрт господина Голуже*, новела Бранимира Шћепановића и истоимени филм Живка Николића, у светлу Пекићевог романа *Како упокојити вампира* и Андрићеве приповетке *Летовање на југу*“ у: *Летопис Матице српске* књ. 495, св. 3 (март 2015): 330–335.

Миливојевић, Ивана. *Фигуре аутора: функције ауторског коментара у прози Данила Киша*. Београд: Чигоја штампа, 2001.

Милорадовић, Горан. *Лепота под надзором: совјетски културни утицаји у Југославији 1945–1955*. Београд: Институт за савремену историју, 2012.

Милошевић, Никола. *Књижевност и метафизика: зиданица на песку II*. Београд: „Филип Вишњић“, 1996.

Михаиловић, Драгослав. *Црвено и плаво*. Београд: НИН, 2001.

Ниче, Фридрих. *Сумрак идола или како се филозофира чекићем*. Превео Драгомир Перовић. Нови Сад: Светови, 1999.

Павловић, Миливоје. *Венац од трња за Данила Киша*. Београд: Службени гласник, 2016.

Палавестра, Предраг. *Некропоље: биографски есеји*. Београд: Завод за уџбенике – Досије студио, 2011.

Палавестра, Предраг. *Јеврејски писци у српској књижевности*. Београд: Институт за књижевност и уметност, 1998.

Палавестра, Предраг. *Критичка књижевност: алтернатива постмодернизма*. Београд: „Вук Караџић“, 1983.

Палавестра, Предраг. *Послератна српска књижевност 1945–1970 и њена историја*. Београд: Службени гласник, 2012.

Палавестра, Предраг (ур.). *Споменица Данила Киша: поводом седамдесетогодишњице рођења*. Београд: САНУ, 2005.

Пантић, Михајло. *Киш: (есеј)*. Пожаревац: Едиција Браничево – Центар за културу, 2007.

Пековић, Ратко. *Паралелна страна историје: спорови о језику, нацији, литератури 1945–1990*. Београд: Албатрос плус, 2009.

Пијановић, Петар. *Проза Данила Киша*. Приштина – Горњи Милановац – Подгорица: Јединство – Дечје новине – Октоих, 1992.

Поповић, Радован. *Српски књижевни зверињак: књижевни живот Србије 1944–2000*. Београд: Службени гласник, 2011.

Розалто, Ги. „Мистика у садашњости“, прев. Бранко Јелић у: *Књижевност* 9 (1982): 1259–1272.

Росић, Татјана. *Мит о савршеној биографији: Данило Киш и фигура писца у српској култури*. Београд: Институт за књижевност и уметност, 2008.

Селинић, Слободан П. *Србија и језички сукоб у Југославији 1967*. Београд: Институт за новију историју Србије, 2017.

Скарпета, Ги. „Увод у дело Данила Киша“ у: *Повратак барока*, 269–299. Превео Павле Секеруш. Нови Сад: Светови, 2003.

Сребро, Миливој. „'Принц Данило', витез уметности и књижевности, и 'њено височанство' француска критика“ у: *Летопис Матице српске* књ. 475, св. 5 (мај 2005): 753–781.

Сребро, Миливој. *Роман као поступак у савременој српској књижевности*. Нови Сад: Матица српска, 1985.

Тирнанић, Богдан. „Из патологије нашег свакидашњег културног живота“у: *Књижевне новине*, бр. 59–60, 63, 66 (25. јун, 12. јул, 25. септембар, 10. новембар 1976): 2, 2, 2, 3.

Шћепановић, Бранимир. „Одговори на питања редакције *Књижевних новина* поводом добијања прве награде на конкурсу *Књижевних новина* за кратку причу“ у: *Књижевне новине* 16, бр. 233 (2. 10. 1965).

Ado, Pjer. *Unutrašnja tvrđava: uvod u delo Samom sebi Marka Aurelija*. Prevela Olja Petronić. Beograd: Fedon, 2016.
Arsić, Branka. *Pogled i subjektivnost: neki aspekti Barklijeve teorije viđenja*. Beograd: Beogradski krug, 1999.
Baba, HomiK. *Smeštanje kulture*. Preveo Rastko Jovanović. Beograd: Beogradski krug, 2004.
Bal, Mike. *Naratologija: teorija priče i pripovedanja*. Prevela Rastislava Mirković. Narodna knjiga / Alfa, 2000.
Benjamin, Walter. *Porijeklo njemačke žalobne igre*. Prevela Javorka Finci Pocrnja. Sarajevo: „Veselin Masleša“, 1989.
Borhes, Horhe Luis. *Istorija večnosti i drugi eseji*. Prevela Krinka Vidaković Petrov. Beograd: Narodna knjiga / Alfa, 1999.
Bošković, Dragan. *Islednik, svedok, priča: istražni postupci u Peščaniku i Grobnici za Borisa Davidoviča Danila Kiša*. Beograd: Plato, 2004.
Bošković, Dragan. *Zablude čitanja*. Beograd: Službeni glasnik, 2015.
Darjesek, Mari. *Policijski izveštaj: optužbe za plagijat i drugi nadzori fikcije*. Prevela Ivana Aranđelović. Beograd: Clio, 2011.
De Man, Pol. *Problemi moderne kritike*. Preveli Gordana B. Todorović, Branko Jelić. Beograd: Nolit, 1975.
Debeljak, Aleš. „Poglavlja iz istorije metafora: uvod u poetiku *Enciklopedije mrtvih* Danila Kiša (para-eseji)“ u: *Delo* br. 1 (1988): 147–166.
Delez, Žil. *Razlika i ponavljanje*. Preveo Ivan Milenković. Beograd: Fedon, 2009.
Džejmson, Fredrik. *Političko nesvesno: pripovedanje kao društveno-simbolični čin*. Preveo Dušan Puhalo. Beograd: Rad, 1984.
Flaker, Aleksandar. *Proza u trapericama: prilog izgradnji modela prozne formacije na građi suvremenih književnosti srednjo- i istočnoevropske regije*. Zagreb: Liber, 1983.
Frojd, Sigmund. *Psihologija mase i analiza ega: izabrani spisi*. Preveo Božidar Zec. Beograd: Fedon, 2006.
Hačion, Linda. *Poetika postmodernizma: istorija, teorija, fikcija*. Preveli Vladimir Gvozden, Ljubica Stanković. Novi Sad: Svetovi, 1996.
Hauzer, Arnold. „Filmsko doba“ u:*Socijalna istorija umetnosti i književnosti*, 757–778. Preveli Veselin Kostić i Ksenija Anastasijević. Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 2015.
Hefernan, Džejms. „Ekfraza i prikaz“ u: *Polja* 457 (maj–jun 2009): 46–60.
Jeremić, Dragan M. *Narcis bez lica*. Beograd: Nolit, 1981.
Jeremić, Ljubiša. *Proza novog stila: kritike i ogledi*. Beograd: Prosveta, 1978.
Jerkov, Aleksandar. „Leksikografska paradigma. Model enciklopedijske proze Danila Kiša“ u: *Književnost* 2/3 (1990): 244–262.
Jerkov, Aleksandar. *Od modernizma do postmoderne*. Priština – Gornji Milanovac: Jedinstvo – Dečje novine, 1991.
Kovač, Mirko. *Pisanje ili nostalgija: eseji*. Zaprešić: Fraktura, 2008.
Kovač, Mirko. „Pisci moje generacije, subjektivno. [Deo] 3: Nema povratka: proza Branimira Šćepanovića“ u: *Odjek*18, br. 1 (1. januar 1965): 10.
Kiš, Danilo. *Gorki talog iskustva*. Priredila Mirjana Miočinović. Beograd: BIGZ – SKZ – Narodna knjiga, 1990.
Kiš, Danilo. *Homo poeticus*. Beograd: Prosveta, 2006.
Kiš, Danilo. *Skladište*. Beograd: Prosveta, 2006.
Kiš, Danilo. *Varia*. Beograd: BIGZ, 1995.

Kordić, Radoman. „Kiš i pitanje oca“ u: *Treći program* 58 (1983): 91–113.
Krivokapić, Boro (ur.). *Treba li spaliti Kiša?* Zagreb: Globus, 1980.
Lukić, Sveta. *Savremena jugoslovenska literatura 1945–1965: rasprava o književnom životu i književnim merilima kod nas*. Beograd: Prosveta, 1968.
Lukač, Đerđ. *Današnji značaj kritičkog relizma*. Preveo Miljan Mojašević. Beograd: Kultura, 1959.
Mabij, Pjer. *Ogledalo čudesnog*. Prevela Ivanka Marković. Beograd: Nolit, 1973.
Mandić, Blažo. *Tito – neispričano: ljudi i događaji, autobiografski fragmenti – politika, književnost, slikarstvo, muzika, film*. Beograd: Službeni glasnik, 2018.
Mandić, Igor. *Zbogom, dragi Krleža*. Zagreb: Profil, 2007.
Marcuse, Herbert. *Eros i civilizacija: filozofsko istraživanje Freuda*. Preveo Tomislav Ladan. Zagreb: Naprijed, 1985.
Merlo-Ponti, Moris. *Fenomenologija percepcije*. Preveo Anđelko Habazin. Sarajevo: „Veselin Masleša“, 1978.
Mihiz, Borislav Mihajlović. *Autobiografija – o drugima*. Beograd: Evro Giunti, 2008.

Milić, Novica. *ABC dekonstrukcije*. Beograd: Narodna knjiga / Alfa, 1998.
Ognjanović, Dejan. *Poetika horora*. Novi Sad: Orfelin, 2014.
Pekić, Borislav. *Korespondencija kao život: prepiska sa prijateljima (1965–1986)*. Novi Sad: Solaris, 2002.
Perišić, Igor. *Gola priča: autopoetika i istorija u Grobnici za Borisa Davidoviča Danila Kiša, Novom Jerusalimu Borislava Pekića i Fami o biciklistima Svetislava Basare*. Beograd: Plato – Institut za književnost i umetnost, 2007.
Petrov, Aleksandar (ur.).*Poetika ruskog formalizma*. Beograd: Prosveta: 1970.
Petrov, Aleksandar. „Portret umetnika u mladosti“ u: *Savremenik* 22 (novembar/decembar 1965): 457–459.
Petrov, Aleksandar. „Roman o zavičaju“ u: *Savremenik* 22 (oktobar 1965): 321–322.
Radič, Viktorija. *Danilo Kiš: život, delo i brevijar*. Preveo Marko Čudić. Beograd: Kosmos, 2019.
Rob-Grije, Alen. „Novi roman, novi čovjek“ u: *Putevi* 5 (1967): [416]–421.
Sarot, Natali. *Doba sumnje: ogledi o romanu*. Prevela Jelena Novaković. Beograd: Plavi jahač, 2013.
Sartr, Žan-Pol. „Predgovor“ u: Natali Sarot, *Portret nepoznatog*, 5–11. Preveo Živojin Živojinović. Novi Sad: Progres, 1960.
Sartr, Žan-Pol. *Šta je književnost*. Preveli Frida Filipović, Nikola Bertolino. Beograd: Nolit, 1984.
Srebro, Milivoj. *Bibliografija srpske književnosti u Francuskoj: (1945–2004)*. Prevela Vesna Injac.Beograd: Narodna biblioteka Srbije, 2004.
„Srpska književnost danas – proza“ u: *Savremenik* 33, sv. 4 (april 1971): 291–327.
„Srpska proza danas“ u: *Delo* 18, br. 6 (jun 1972): 659–713.
Stambolić, Ivan. *Put u bespuće: odgovori Ivana Stambolića na pitanja Slobodana Inića*. Beograd: Radio B92, 1995.
Stevanović, Vidosav. *Dnevnik samoće: izbor fragmenata 1988–1993*. Beograd: Službeni glasnik, 2011.
Tompson, Mark. *Izvod iz knjige rođenih: priča o Danilu Kišu*. Preveo Muharem Bazdulj. Beograd: Clio, 2014.
Vučetić, Radina. *Monopol na istinu: partija, kultura i cenzura u Srbiji šezdesetih i sedamdesetih godina XX veka*. Beograd: Clio, 2016.
Vučković, Radovan. *Problemi, pisci i dela*. Knj. 1. Sarajevo: Veselin Masleša, 1974.

Zorić, Vladimir. *Kiš, legenda i priča: preoblikovanje i prenošenje predanja u Grobnici za Borisa Davidoviča i Enciklopediji mrtvih*. Beograd: Narodna knjiga / Alfa, 2005.
Ženet, Žerar. *Figure*. Prevela Mirjana Miočinović. Beograd: „Vuk Karadžić“, 1985.

СЕКУНДАРНА ЛИТЕРАТУРА НА СТРАНИМ ЈЕЗИЦИМА:

Шешкен, Алла Геннадьевна. „Изменение повествовательной модели в сербском модернистском и постмодернистском романе (на примере романов Б. Щепановича и Д. Киша“ у: *Славяноведение* 5 (1995): 69–73.

Brodsky, Joseph. „Introduction“ in: Danilo Kiš. *A Tomb for Boris Davidovich*, ix–xvii. Champaign: Dalkey Archive Press, 2008.
Brooke-Rose, Christine. ″The real as unreal: Robbe-Grillet″ in: *Rhetoric of the Unreal: studies in narrative and structure, especially of the fantastic*, 291–310. Cambridge: University Press, 1981.
Butor, Michel. *Essays sur le roman*. Paris: Gallimard, 1992.
Cohn, Dorrit. *Transparent Minds: narrative modes for presenting consciousness in fiction*. Princeton: Princteon University Press, 1978.
Culler, Jonathan. *The Literary in Theory*. Stanford: Stanford University, 2007.
Eco, Umberto. „Innovation and Repetition: Between Modern and Post-Modern Aesthetics“ in: *Daedalus Magazine* 4 (Fall 1985): 161–184.
Genette, Gérard. *Narrative Discourse: an essay in method*. New York: Cornell University Press, 1983.
Hutcheon, Linda. *Narcissistic Narrative: the paradoxical status of self-conscious in fiction*. Ann Arbor: University Microfilms International, 1977.
Kelley, Theresa M. *Reinventing Allegory*. Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
Martin, William. ”*Esse* and *percipi* in film: a note upon Beckett-Schneider correspondence” in: *Samuel Beckett Today / Aujourd'hui* vol. 14 (2004): 533–546.
Miller, Nick. *The Nonconformists: culture, politics, and nationalism in a Serbian intellectual circle, 1944–1991*. Budapest – New York: Central European University Press, 2007.

Newton, Elisabeth Ann. *Phenomenology in the Works of Robbe-Grillet*. Leeds: The University of Leeds, 2003.
Palmer, Alan. ”Intermental Thought in the Novel: The Middlemarch Mind” in: *Style* vol. 39, no. 4 (Winter 2005): 427–439.
Prstojević, Alexandre. *Le roman face à l'histoire: essai sur Claude Simon et Danilo Kiš*. Paris: L'Harmattan, 2005.
Ricardou, Jean. *Pour une théorie du nouveau roman*. Paris: Seuil, 1971.
Rodríguez-Luis, Julio. *The Contemporary Praxis of the Fantastic: Borges and Cortázar*. New York – London: Garland, 1991.
Sontag, Susan. „Introduction“ in: Danilo Kiš. *Homo poeticus: essays and interviews*, vii–xiii. New York: Farrar, Straus and Giroux, 1995.
Srebro, Milivoj. *Les lumières et les ombres d'un chef d'oeuvre: Branimir Šćepanović* ***vuparlacritiquefrançaise*. Dostupno na https://serbica.u-bordeaux-montaigne.fr/index.php/154-recherches/reception/858 (pristupljeno 20. 6. 2019).**
Wachtel, Andrew. „The Legacy of Danilo Kiš in Post-Yugoslav Literature“ in: *The Slavic and East European Journal* vol. 50, no. 1 (Spring 2006): 135–149.

2. Циљеви истраживања

Циљ овог истраживања је утврђивање поетичких разлика и сродности између приповедних опуса Бранимира Шћепановића и Данила Киша. Његово полазиште јесте у књижевноисторијским последицама полемике вођене око *Гробнице за Бориса Давидовича*, али оно није полемички настројено. Истраживање ће имати два плана: на првом од њих, посветићемо се интепретацији појединих романа и прича Бранимира Шћепановића и Данила Киша из перспективе конкретних књижевнотеоријских проблема (статуса стварности, књижевног облика, употребе стратегија жанровске литературе, интригантног односа између наративних инстанци, као и између аутора и јунака); његов циљ је долажење до аргументованих увида у контексту предмета истраживања али и изношење властитих схватања Кишових и Шћепановићевих књижевних дела. На другом плану, да би било указано на поетичке импликације и књижевноисторијски смисао, биће изведено поређење добијених увида.

Хипотезе:

1. Књижевна дела Бранимира Шћепановића и Данила Киша припадају истом поетичком контексту – преласку из позног модернизма упостмодернизам – те се у њима могу уочити заједнички поетички моменти (преображаји елемената реалистичког дискурса, семантизација форме и односа између наративних инстанци, нов однос према књижевној традицији као збиру могућности за уметничке трансформације, еклектицизам и комбинаторичка имагинација, интелектуализам).

2. Саморазумевање се у Шћепановићевој прози примарно одвија на егзистенцијалном и филозофском, а код Киша на поетичком и политичком плану.

3. Док је Киш заступник модернистичке поделе културних садржаја на високе и ниске, иста подела је у Шћепановићевој прози преиспитивана и персифлирана.

Очекивани резултати

Довођењем ових аутора у исти интерпретативни контекст, показује се да је могуће говорити о уметничким квалитетима прозе Бранимира Шћепановића а да то не подразумева покушај превредновања стваралаштва Данила Киша. На тај начин се доприноси прецизнијем раздвајању њихових литерарних идентитета. Овакав приступ представља изазов у тумачењу Кишове прозе, јер је осветљава из досад неразматраног угла.

3. План рада

У уводном делу рада приказаће се културноисторијски контекст полемике вођене око *Гробнице за Бориса Давидовича*. Указаће се на низ важних околности: животни стандард а самим тим и интелектуална слобода писаца били су условљени чланством у Удружењу књижевника Србије, њиховим друштвеним и политичким статусом; уситњавање књижевне сцене на интересне групе са заштитницима у критици (односно у медијима) и у политици, и последице које је то имало по углед књижевног стваралаштва у друштву; улога књижевних полемика у унутарпартијским разрачунавањима и у обликовању јавне свести; у њима је документован низак ниво културе коју је режим генерисао, онемогућавајући успостављање правог културног дијалога и алтернативног идеолошког хоризонта; постоје разлози и начини стратешког урушавања угледа књижевних стваралаца током шездесетих и седамдесетих година 20. века; њихов излазак на западноевропско тржиште и прве сусрете са идеологијом глобализма. Одређено место у тим културнополитичким токовима припада „афери Киш“, па ни њени идеолошки обрасци и реторика нису били нови.

У наставку рада биће осветљена историја неформалне групе писаца којој су припадали Бранимир Шћепановић и Данило Киш: њихови односи током Кишових полемика са представницима стварносне прозе, као и након контроверзног интервјуа „Наши путеви се разилазе“ 1973, како би се успоставила теза да њихов потоњи сукоб примарно није био ни поетичке ни политичке природе. Оптужбе са којима су се Киш и Шћепановић суочавали током „афере“ створиле су последице по стваралаштво оба аутора. Литерарни идентитет Бранимира Шћепановића, као неталентованог реалистичког писца заинтересованог једино за друштвене привилегије, један је од митова уграђених у литерарни идентитет Данила Киша као онога који спасава част културне елите.

Идући одељак биће посвећен интерпретацији „Смрти господина Голуже“, чије ће полазиште бити у негативним судовима које је Киш о овој новели изнео у „Дуплом гулашу за Бранимира Шћепановића“. Пратећи његову прву претпоставку, да је новела настала у чеховљевској традицији, показаће се да Шћепановић није заинтересован за реалистичку дескрипцију и да чиниоце реалистичког проседеа доследно употребљава на первертован начин; анализа ће се задржати на особеностима групног лика у овој новели, као и на смислу њених вишеструких поенти. Пратећи другу Кишову претпоставку, да „Смрт господина Голуже“ настаје помоћу матрица популарних филмских и литерарних жанрова, показује се да је то била последица Шћепановићевог избора; он комбинује дискурсе различитих епоха и медија, неконгруентне стилове и жанрове на такав начин да је и сама тежња за модернистичким раздвајањем високог од ниског у његовом делу персифлирана.

У другом сегменту овог одељка пажња ће се посветити бројним тематско-мотивским подударањима између „Смрти господина Голуже“ и нешто млађе Кишове кратке приче „Славно је за отаџбину мрети“; обе су последице употребе истог поступка у изградњи јунака суоченог са смрћу, комбиновањем клишеа из високог и ниског регистра; услед проблема са перцепцијом али и образаца различитих типова имагинације оба јунака, обе производе фикцију тамо где би требало да дође до спознаје стварности. Схематизованост је не само принцип наратива већ и носилац значења у „Славно је за отаџбину мрети“, као и у „Смрти господина Голуже“. Одељак се закључује разматрањем специфичности алегорије у Шћепановићевој прози.

У наставку рада напоредо ће се интерпретирати *Пешчаник* и *Уста пуна земље*.

Почетак анализе је везан за разбијену наративну синтаксу оба романа и за смењивање приповедних фрагмената као композициони принцип. Оба романа се формално прилагођавају логикама других уметности, пре свега музике. Ове особине се доводе у везу са поетиком француског новог романа. Разматрају се, затим, проблеми раслојавања и удвајања приповедних гласова; потом разлози и семантички ефекти приповедања заснованог на смењивању првог и трећег лица; показује се да дијалошка форма у *Устима пуним земље*, као и у *Пешчанику*, представља одступање од конвенционалног сижејног развоја и начин за преобликовање монолошког приповедача. Указује се на чињеницу да је у оба романа интригантан однос између наративних инстанци носилац значења.

Осветљава се, затим, интрига перцепције у Кишовом, па у Шћепановићевом роману. Указује се на примере радикалне феноменолошке редукције, екфразе и примене технике визуелне уметности *mise en abyme* у *Пешчанику*; објашњава се њихов удео у стварању утиска о деперсонализованости нарације, као и у претварању процеса у призоре. Извори интриге перцепције у *Устима пуним земље* су, с друге стране, у непоузданости и недовољности чулих опажања за разумевање стварности; стога његови приповедачи до идентификације предмета често долазе посредством негирања, односно сужавањем поља расположивих могућности; указује се на последице таквог опажања по топографију простора у роману: неизвесно је да ли се предочена радња одвија у стварности или у свести протагониста.

Потом се анализа посвећује проблему времена у *Пешчанику*: задржава се на догађајима који премашују временски план писма Едуарда Сама, осветљава се употреба феноменолошког садашњег времена и појава симултаности; показује се да примарну временску тачку не треба тражити у чину писања писма, већ романа, као и да су сва темпорална кретања у *Пешчанику* привидна; смисао претерано компликоване временске схеме овог романа није у загонетању узрочно-последичних веза међу догађајима, већ у губљењу свести о хронологији испричаног и у сугерисању искуства атемпоралности. Анализа, затим, осветљава проблем времена у *Устима пуним земље*: уплитање приповедних ланаца подразумева периодично враћање и понављање, удвајање одређених временских тренутака; стога је време у појединачним приповедним токовима хронолошко, али укупно време у роману то није. Шћепановић се у том погледу ослања на кинематографско поимање темпоралности и на технику симултаних пресека: период од готово двадесет четири часа, који чини временску основицу дела, приказан је скоковито, помоћу резова и секвенци; обрада двоструке радње је испрекидана, док је „монтажа“ појединих фаза такве радње наизменична.

На крају овог одељка, размотрају се везе *Пешчаника* и *Уста пуних земље* са кинематографијом. Ослањајући се на Делезова одређења разлике између филмске и фотографске монтаже, показује се да Киш оперише непокретним пресецима које надовезује механички, независно од идеје сукцесије која би омогућила трансформацију једне форме у другу, сугеришући на тај начин да је слику приповедно немогуће покренути, што је у *Пешчанику* једна од основних претпоставки нарације. Покрет је, с друге стране, једна од основних тема и енергија Шћепановићевог приповедања: не само да сваки приповедни фрагмент предочава неки сегмент кретања које је незавршено, већ се и њихово компоновање може посматрати као уклапање вишеструких кретања која су у међусобној корелацији, као да су посреди два вида истог кретања; циљ аутора није да само евоцира радњу која је динамична, већ и да је прикаже као незадржив процес конверзије, непрестаног прелажења из једног стања у друго. Показује се да је кинематографско опажање суштински део Шћепановићеве уметничке имагинације; указује се на идејну и структурну сродност *Уста пуних земље* са експерименталним *Филмом* (*Film*, 1965), који је, према сценарију Семјуела Бекета, режирао Алан Шнајдер.

У наставку рада, пажња се посвећује проблему саморазумевања и удвајања јунака у *Пешчанику* и у *Устима пуним земље*. У Кишовом роману ће се задржати на семантичким импликацијама приповедног евоцирања цртежа пешчаника, као и на удвајању јунака у „Белешкама једног лудака“; указује се на последице по приповедну стратегију романа; осветљавају се проблеми заснованости јунака у *Породичном циркусу* и синонимије ликова Едуарда и Андреаса Сама, као пројекција ауторове личности, његових приповедних компетенција и вредносно-етичких назора. Осветљава се, затим, проблем идентитета јунака у *Устима пуним земље*: пошто су одређени релационо, једни у односу на друге, међу њима постоји одбојност али и дубок склад, који наводи на помисао да представљају егзистенцијалне варијанте истог лика. Предлаже се тумачење у којем би хајка била пандан процеса субјективације: у свету у којем нема значајне разлике између средишта и периферије, субјект испада из сопствене унутрашњости и постаје сопствени објект, настављајући да се подваја и разилази са самим собом. Биће указано на фигуралну логику броја 96, која сажима и на тајни језик бројева преводи садржину *Уста пуних земље*. На крају одељка детаљно се анализира призор мртвог тела прогоњеног човека као израз његове апотеозе; изглед и положај тела су показатељи нарцисоидне полности, у чијим је оквирима уживање у уништењу саставни део радости постојања; показује се и да се субјективни доживљај смрти прогоњеног и њена спољашња манифестација суштински разликују, из чега произлази да је у овом роману појам лепе смрти дестабилизован.

У идућем одељку осветљен је однос Киша и Шћепановића према метафизичким темама (предестинацији и вечном враћању). Указује се најпре да у опусима оба аутора постоје теме, мотиви и симболи који се понављају, што је задатост која се код Киша може тумачити поетички, као последица циклизације наратива, а код Шћепановића филозофски, као одраз специфичне визије људског постојања; осветљава се развој типичних Шћепановићевих призора (обрачуна руље са беспомоћним човеком и дечака који стоји поред пута). Постојање образаца судбине јунака у Кишовим и у Шћепановићевим романима посматра се из перспективе њихових суштинских међусобних разлика: док се Кишови јунаци суочавају са институционализованим облицима власти, у чему се огледају судбине конкретних националних и друштвено-политичких колектива, код Шћепановића су епоха и географски простор апстраховани, јер се тоталитаризам не разматра као друштвеноисторијски и политички већ као егзистенцијални и филозофски проблем. Осветљава се, затим, појава натуралистичког детерминизма у *Породичном циркусу*; задржава се на примерима поистовећивања Макса Ахашвероша са Едуардом и Андреасом Самом и указује се на семантичке импликације њиховог повезивања са средњовековном легендом о Лутајућем Јеврејину. Разматрају се примери поистовећивања са прецима и у Шћепановићевој прози: насупрот јунака *Породичног циркуса*, који идентитете црпи из националног наратива, сопство јунака *Уста пуних земље* консолидује се кроз трауматично дистанцирање од било каквог ослонца у колективном идентитету. Анализира се, затим, употреба стоичке доктрине о вечном враћању у *Гробници за Бориса Давидовича* и показује се да њен смисао није у одређењу аутора према метафизичким, већ према актуелним друштвенополитичким темама. Анализира се интерпретација истог учења у Шћепановићевој новели „Оно друго време“, у којој је приповедно сугерисано постојање „више силе“ која се поиграва и живима и мртвима, без очекиване правилности својствене деловању закона предестинације.

У наставку рада се Шћепановића новела „Оно друго време“ и Кишова прича „Огледало непознатог“ посматрају као примери тематизације спиритуалних феномена. Указује се да је њихово полазиште у жанровској причи о духовима, односно у спиритуалистичкој причи; показује се како оба аутора укидају оклевање између природног и натприродог, померајући семантичко средиште наратива у правцу егзистенцијалних,

односно друштвенокритичких значења, због чега се у оба случаја јавља и проблем правог заплета. Анализа се задржава на елементима метафизичке детективске приче у „Оном другом времену“; док Шћепановићева уметничка визија сугерише да је хаос норма и да истинске могућности за детекцију нема, Киш се дотиче сумње у делотворност интелекта да би је развејао.

У завршном поглављу се на прегледан начин изложу резултати истраживања; посматрају се у контексту поетичког и идејног кретања од позног модернизма ка постмодернизму. Осветљава се нова концептуализација односа између високог и ниског у српској књижевности, као механизам културне елиминације. Рад се залаже за раздвајање литерарних идентитета Бранимира Шћепановића и Данила Киша.

4. Методе истраживања

Методе истраживања: у анализи ће, у зависности од разматраних проблема, бити коришћене и различите сазнајне процедуре, од помног читања књижевних текстова и испитивања односа између различитих приповедних инстанци са становишта наратологије, преко феноменолошког испитивања приповедног текста као интенционалног чина који захтева стваралачку активност читаоца до деконструктивног читања, уз свест о сопственој интерпретативној дужности према делу; књижевним текстовима приступаће се и са становишта културних истраживања, као производима симболичких активности подвргнутих друштвеним правилима производње и контроле.

(1)

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА:

НАПОМЕНА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је кандидат **Весна Тријић** подобан за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области **српска књижевност XX века; историја и поетика српске прозе XX века**;

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је **др Мило Ломпар, редовни професор** подобан за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата **мр Весне Тријић**

предложене теме докторске дисертације

„Преображаји стварности у приповедној прози Бранимира Шћепановића и Данила Киша”

а да се за ментора именује **др Мило Ломпар, редовни професор на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима** Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. др Јован Попов, редовни професор

2. др Слађана Јаћимовић, редовни професор

3. др Мило Ломпар, редовни професор